

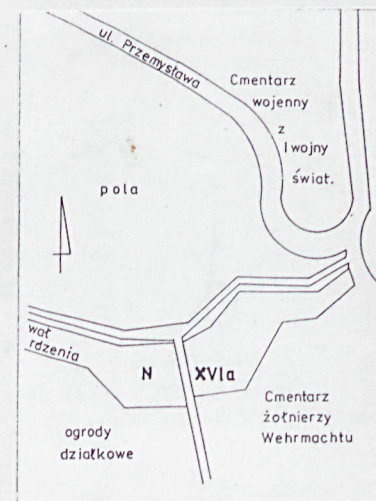
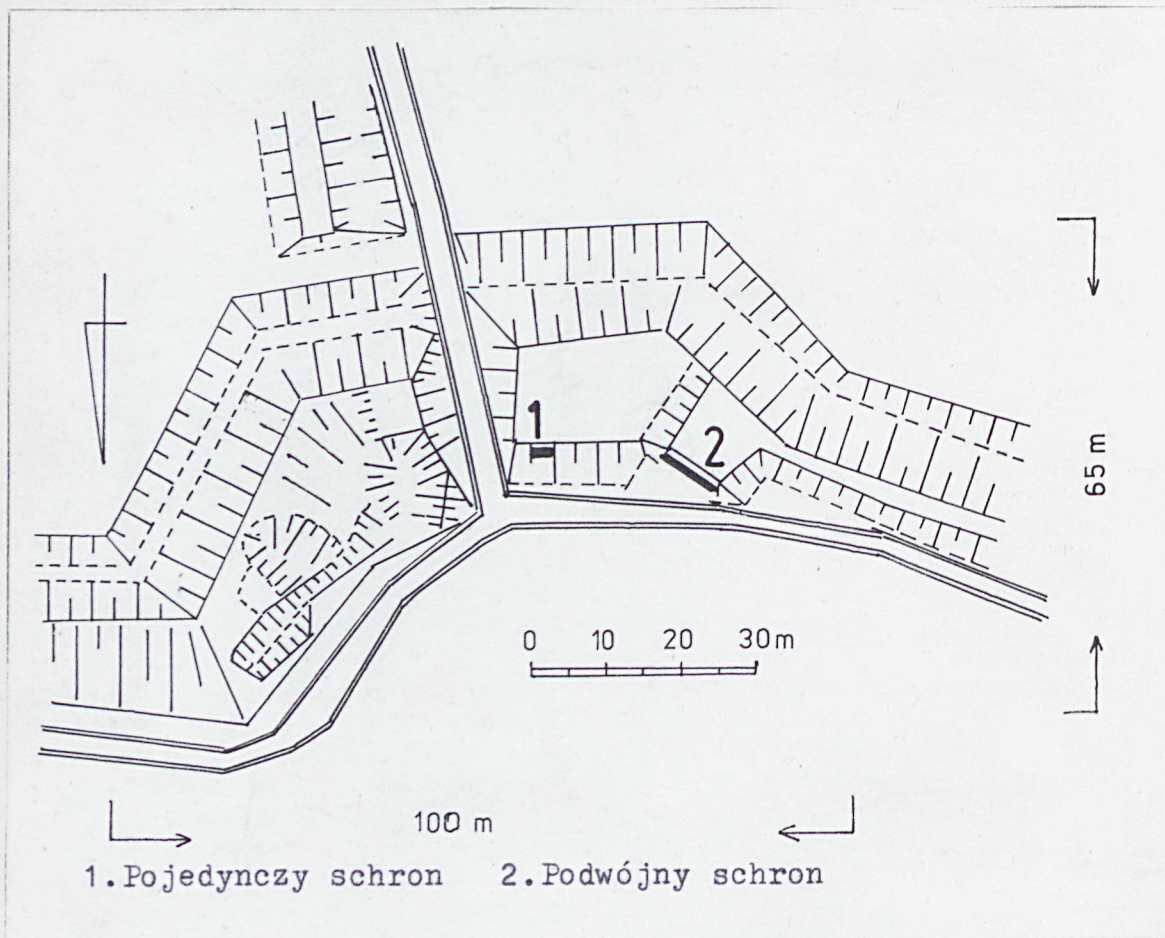
OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW w WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1. Obiekt *612/16/1/15*

SZANIEC N XVI a LABORATORIUM RDZENIA TWIERDZY PRZEMYŚL

11. Zdjęcia rzut przekrój sytuacja orientacja

1:2000

Nr *6185*
PODKARPACKIE

2. Czas powstania

1853-1856

3. Miejscowość

P R Z E M Y Ś L

4. Adres *ul. Przemysłowa*

Nr hipoteczny *KW* [REDACTED]

5. Przynależność administracyjna

województwo *przemyskie*

gmina *miejska Przemyśl*

6. Poprzednie nazwy miejscowości

- -

7. Przynależność administracyjna 1. VI. 1975r.

województwo *rzeszowskie*

powiat *Przemyśl*

8. Właścicieli jego adres

Gmina Miejska Przemyśl

9. Użytkownik i jego adres

10. Rejestr zabytków

Nr *A. 1400* data *7.06.2015*
21.04.2017

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Budowę nowoczesnych umocnień Przemyśla rozpoczęli Austriacy w 1 poł. XIX w. Sporządzone wówczas plany i ekspertyzy określają możliwości i zasięg ufortyfikowania miasta, a przede wszystkim rolę, jaką miał pełnić Przemyśl w planach obronnych monarchii austro-węgierskiej. Pierwsze prace objęły głównie przedpole miasta od strony wschodniej. Zapoczątkowano też budowę ciągłej linii wałów, wysuniętej znacznie na zewnątrz w stosunku do średniowiecznych i XVI wiecznych fortyfikacji miejskich. Obwałowania założone na rzucie wieloboku obejmowały zarówno prawo- jak i lewobrzeżną cz. miasta. Tworzyły one zgodnie z obowiązującą wówczas teorią Rogniata tzw obóz warowny łączący cechy systemu bastionowo-kleszczowego i poligonalnego. Obrona wzmocniona była szancami ziemnymi oraz pilastymi i kleszczowymi załamaniami kurtyn. Około 1856 r. obwód posiadał pełny narys odpowiadający dzisiaj zachowanemu. W czasie przekształcania obozu warownego na półstałą, a następnie na stałą twierdzę pierścieniową, po roku 1870 niektóre dzieła rdzenia zostają poddane modernizacji i przebudowie. Przedmiotowy szaniec ok. 1880r rozbudowany i wzbogacony o poprzecznice ze schronami pogotowia. W kolejnych fazach modernizacji twierdzy dzieła rdzenia nie biorą udziału, a ich rola w działaniach wojennych jest niewielka.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyposażenie instalacje)

- Sytuacja - Szaniec Laboratorium położony jest w prawobrzeżnej części Przemyśla, w południowym odcinku obwarowań rdzenia, na opadającym ku wschodowi zboczu pasm Zniesienie, w pobliżu ul. Przemysława /rozkadowej drożze fortecznej/ w sąsiedztwie ogrodów działkowych, pół i cmentarza wojennego żołnierzy Wehrmachtu /założonego na miejscu magazynu prochowego nr2 i otoczonego wałem/.
- Materiał - Nasypy ziemne. Schrony pogotowia z kamienia i cegły maszynowej o wymiarach: 7-7,5 x 13,5-14,5 x 28,5-29 cm, spajanej zaprawą wapienną. Sklepienia z blachy falistej.
- Rzut - Szaniec założony w linii obwałowań rdzenia, na rzucie barkanu z otwartą szyją. Fosa sucha o niewielkiej szerokości. Przy barkach i czole poprzecznice kryjące schrony pogotowia. Przy prawym barku szeroki nasyp z podwójnym schronem. Jego ściana frontowa opracowana starannie z czytelnym ceglany wątkiem główkowym. Lico wieńczy niewielki ceglany gzyms okapowy. Komory tego schronu usytuowane symetrycznie, o jednakowej wielkości. Ściany kamienne z odsadzką ceglana, na której wspierają się półkoliście rozpięte arkusze blachy falistej łączone nitami na osi sklepienia. W tylnej szczytowej ścianie prostokątna wnęka z kanałem wentylacyjnym. Schron pojedynczy o identycznym kształcie i konstrukcji. Lewa część szanca mocno zniekształcona, pozwala się domyślać istnienia tam również poprzecznic ze schronem.
- Bryła
- Elewacja

<p>14. Kubatura</p> <p>schronów - ok. 63 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>całości - ok 4300 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>Szaniec piechoty</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Nie użytkowany</p>
<p>18. Praca budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Nie były prowadzone.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Zły. Najlepiej zachowany narys fosi i wału prawej części. Dzieło przecięte w połowie drogą prowadzącą do ogrodów działkowych. W lewej części tylko krawędź zewnętrzna wału o czytelnym przebiegu. Wnętrze znacznie zdeformowane. Schrony pogotowia dewastowane i zaśmiecone.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Wpisać do rejestru zabytków. Oznakować, oczyścić, zamknąć pomieszczenia, wyciąć samosiewy.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Karta ewidencyjna tzw. zielona. Opr. J. Bogdanowski 1965r.
w archiwum PSOZ Przemyśl

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Krzysztof Szuwarowski, 10.1998r. *K. Druż*
imię, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki mgr K. Szuwarowski, 10.1998r. *K. Druż*
imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotograf mgr K. Szuwarowski 5.1997r. *K. Druż*
imię, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowania negatywów PSOZ Przemyśl

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

J. Bogdanowski - Twierdza Przemyśl w: Teka Konserwatorska
Polska Południowo-Wschodnia
Rzeszów 1991

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

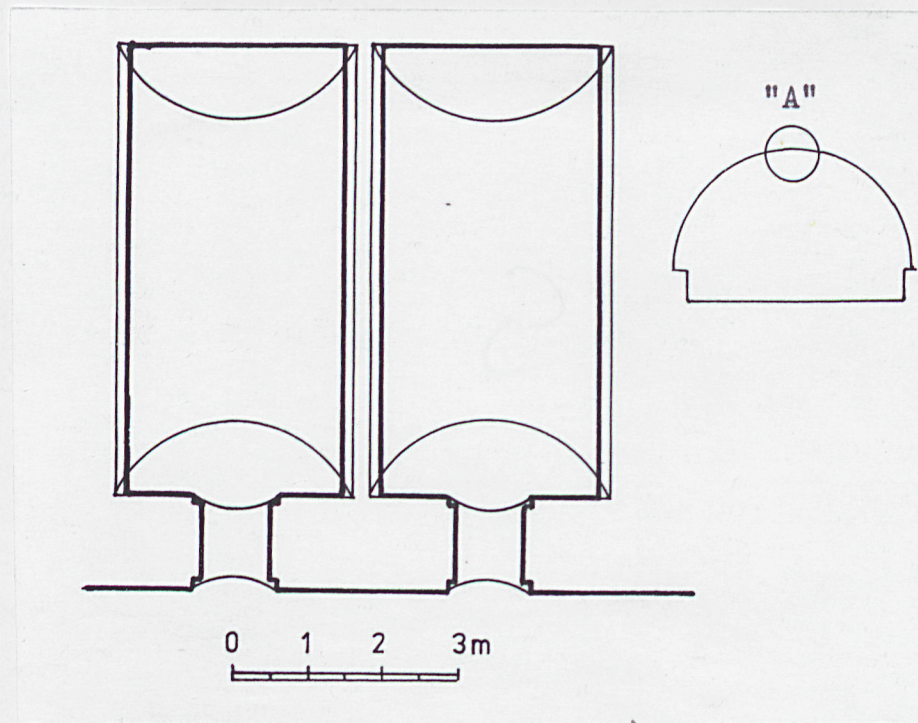
27. Załączniki

Aktadka - plany, zdjęcia

1. Miejscowość
PRZEMYSŁ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
SZANIEC N XVI A LABORATORIUM

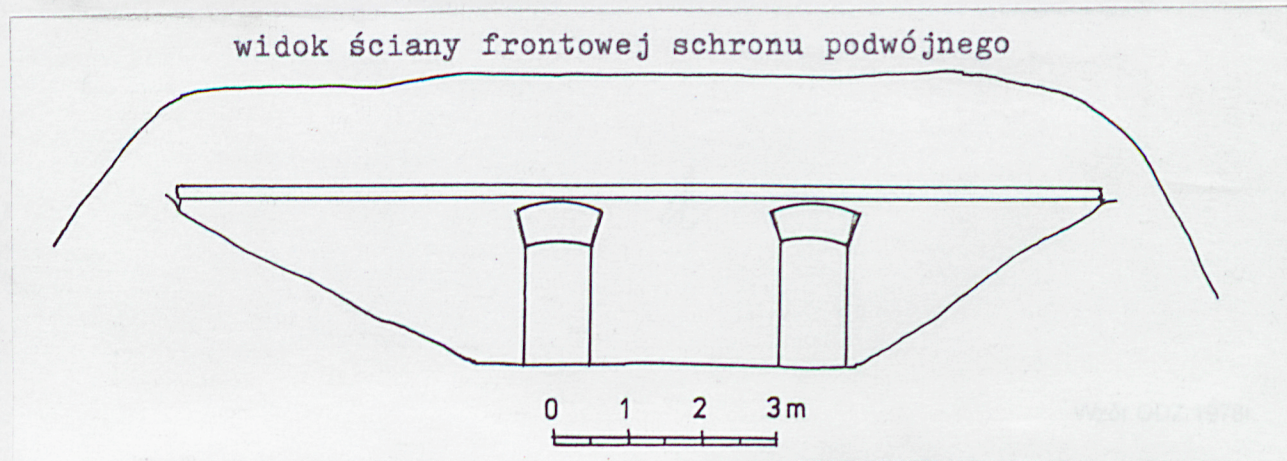
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
plany, zdjęcia

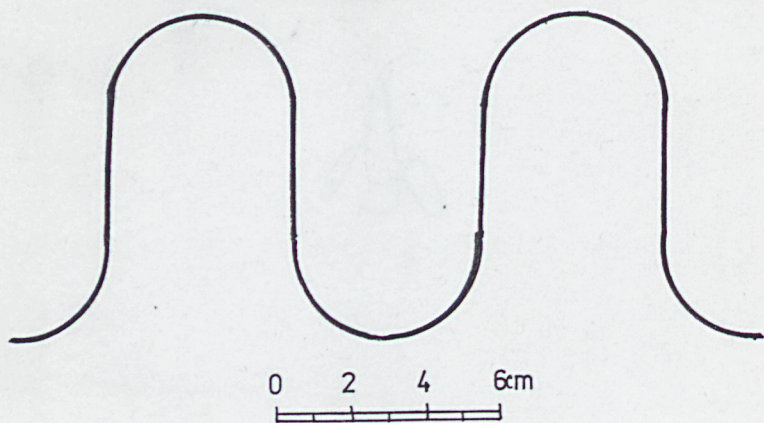
Rzut poziomy podwójnego schronu i przekrój poprzeczny komory

Wkładkę założył: mgr K. Szuwarowski, 10.1998r. *K. Jur*
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Przemyśl

"A" - profil blachy falistej
ze sklepienia schronu

Zdeformowane nasypy lewej cz. szanca

Wnętrze komory w podwójnym schronie

Fosa lewego barku szanca

Centralna poprzecznica
z pojedynczym schronem